
DE GROENE AMSTERDAMMER

Kunst & Cultuur

Kunst: Aimée Zito Lema

Mineralen

Roos van der Lint

11 augustus 2021 – uit nr. 32

Aimée Zito Lema, Oude Kerk, Amsterdam, 2021

© Gert Jan van Rooij

De Oude Kerk in Amsterdam, het oudste gebouw van de stad, is een bolwerk van tumult, wat begint in de dertiende eeuw en voortduurt tot op de dag van vandaag. Met de Beeldenstorm in 1566 werd de rooms-katholieke oorsprong rigoureuus gewist en sinds de kerk ook functioneert als museum voor hedendaagse kunst, nu vijf jaar, is het er met regelmaat hommeles. Aimée Zito Lema, de Nederlands-Argentijnse kunstenaar die in de Oude Kerk exposeert, is er dol op. Haar vader zat in het verzet tijdens de militaire dictatuur in Argentinië en vluchtte naar Nederland waar zij in 1982 werd geboren. Ze groeide alsnog op in Buenos Aires, waar verzet een intrinsiek onderdeel was van het leven, waar ze als kind al spandoeken maakte en meedeed aan demonstraties. Als kunstenaar – ze deed onder meer de Rijksakademie – zoekt ze naar sporen van sociaal verzet en verandering. In de mooie, gelaagde kunstwerken die dat oplevert – voor de tentoonstelling in de Oude Kerk zocht Zito Lema drie jaar in de archieven – tuimel je door de jaren heen.

Neem de twaalf sculpturen die in een strakke rij op de vloer liggen: cementen staven die intrigerende barsten vertonen, als een collectie mineralen. Ze verwijzen naar de beelden van de twaalf apostelen die eens in het Hoogkoor stonden. Natuurlijk zijn die met de Reformatie verdwenen, maar Zito Lema maakte sporen van de originele pilaren zichtbaar en stopte afdrukken van infrarood- en röntgendocumentatie in het cement. Het papier met de verloren gewaande kleuren en lijnen vormt het kloppend hart van haar sculpturen.

Van grote schoonheid zijn ook de waterbassins die verspreid staan door de kerk, met daarin afdrukken van onder meer bouwkundige tekeningen, plattegronden en aantekeningen uit restauratieboeken. Behalve een intrigerende reflectie op de geschiedenis – de kerk is permanent in restauratie – zijn de vijvers wonderlijke spiegels voor het hele interieur. Het daglicht valt even zacht en vlekkerig op het water als op de vloer, de lijnen op het papier in het water lopen door in de breuklijnen op de graven. Jammer van het zwarte plastic om de randen van de bassins, anders was de illusie compleet.

Vergeet naast de wandtapijten in het Hoogkoor vooral ook de Collegekamer van de kerk niet, met werk van de Argentijnse kunstenaar León Ferrari van wie later dit jaar een tentoonstelling in het Van Abbemuseum te zien is. Nergens in de tentoonstelling loopt het verzet zo hoog op als in zijn prachtige, onleesbare brief aan een generaal.

Intussen stuitte Zito Lema op een ander archief, dat van de Spaarndammerbuurt in de periode 1940-1990. De van oorsprong ‘rode’ buurt kent een geschiedenis met lekker veel spandoeken (‘De papiermolen eruit, de betonmolen erin’) en op uitnodiging van kunstinitiatief Cargo in Context ontwikkelde Zito Lema een wandeling van de Spaarndammerbuurt naar de Houthaven. Op gordijnen achter de ramen van de huizen trekt de geschiedenis van de bewoners aan ons voorbij. ‘Weg die muur!’ was eens hun leus – wat willen zij vandaag?

Aimée Zito Lema – Here is where we meet, *t/m 22 augustus in de Oude Kerk in Amsterdam; oudekerk.nl*. Weg die muur!, *27 augustus t/m 17 oktober in Museum Het Schip in Amsterdam; wegdiemuur.blog*

Uit De Groene Amsterdammer van 11 augustus 2021
www.groene.nl/2021/32

De Groene Amsterdammer
Onafhankelijk weekblad sinds 1877